

Територіальний розвиток і регіональна політика: сучасний стан та орієнтири подальших реформ

7-9 червня 2017 р. у межах *Економічних дискусій на Свіязі* у спортивно-оздоровчому таборі «Гарт» (с. Світязь, Волинська область) відбулася II Міжнародна науково-практична конференція «*Територіальний розвиток і регіональна політика: сучасний стан та орієнтири подальших реформ*». Головний організатор конференції – Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Співорганізаторами заходу виступили: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Західний науковий центр НАН України та МОН України, Науково-навчальний комплекс «Економосвіта», Інститут розвитку села та землеробства Польської академії наук (м. Варшава, Польща), Волинська обласна державна адміністрація, Львівська обласна державна адміністрація, Пустомитівська районна асоціація місцевих громад «Громади Пустомитівщини».

Метою конференції було обговорення результатів реалізації адміністративно-територіальної реформи, особливостей і наслідків бюджетної децентралізації, перспектив розвитку сільських територій, вироблення науково обґрунтованих рекомендацій для органів влади різних рівнів.

У роботі конференції взяли участь 45 науковців, управлінців і практиків з Києва, Львова, Одеси, Луцька, Ужгорода, Чернігова, а також учені з Польщі (Варшави, Білостока, Ярослав), з них 10 академіків Національних академії наук України, 17 докторів наук та 11 кандидатів наук.

Відкрив конференцію директор ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», д. е. н., професор *В. С. Кравців*, який зазначив, що однією з основних реформ у державі є адміністративно-територіальна, яка є важливим елементом у реформі децентралізації, однак вона не спричинила необхідних змін у системі надання публічних послуг, дерегуляції національної економіки та економічного зростання територій.

З вітальним словом до учасників конференції звернувся:

- ректор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, д.б.н., проф. *І. Я. Коцан*;
- віце-президент Національної академії наук України, академік НАН України *С. І. Пирожков*;
- голова Національного агентства України з питань державної служби, член-кореспондент НАПН України *К. О. Ващенко*;
- академік-секретар Відділення економіки НАН України, академік НАН України *Е. М. Лібанова*.

У межах конференції було проведено два тематичні пленарні засідання:

- Реформа адміністративно-територіального устрою та фінансова децентралізація: перші результати та уроки на перспективу;
- Сільські території: стан, потенціал, перспективи розвитку.

Особлива увага у доповідях і виступах була приділена питанням реформування адміністративно-територіального устрою в Україні та фінансової децентралізації, визначення інструментів стимулювання регіонального розвитку, активізації розвитку сільських територій у контексті сучасних інтеграційних процесів і суспільно-політичних викликів.

На першому пленарному засіданні: «Реформа адміністративно-територіального устрою та фінансова децентралізація: перші результати та уроки на перспективу» було заслухано такі доповіді:

- «*Кадрове забезпечення процесів децентралізації в Україні*» (доповідач – член-кореспондент НАПН України *К. О. Ващенко*, голова Національного агентства України з питань державної служби);
- «*Новітні тенденції децентралізації в Європі: уроки для України*» (доповідач – академік НАН України *Е. М. Лібанова*, академік-секретар Відділення економіки НАН України, директор Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України);
- «*Реформи децентралізації, адміністративно-територіальної і адміністративної – триєдині*» (доповідач – член-кореспондент НАН України *В. К. Симоненко*, професор Київського національного торговельно-економічного університету);
- «*Ризики сучасного етапу реформування адміністративно-територіального устрою України*» (доповідач к.е.н. *П. В. Жук*, провідний науковий співробітник ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»);

- «Реформа бюджетної децентралізації в Україні: результати, ризики, перспективи» (доповідач – член-кореспондент НАН України О. С. Власюк, перший заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень);
- «Проблеми модернізації управління соціальною сферою в умовах адміністративно-фінансової децентралізації в Україні» (доповідач – д.е.н. В. І. Надрага, провідний науковий співробітник Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України);
- «Фіскальна децентралізація: питання теорії та вітчизняної практики» (доповідач – к.е.н., доцент Р. Л. Балакін, провідний науковий співробітник ДННУ «Академія фінансового управління»);
- «Фінансова спроможність територіальних громад: суперечності та виклики бюджетної децентралізації» (доповідач – д.е.н., професор І. З. Сторонянська, заступник директора з наукової роботи ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»).

На другому пленарному тематичному засіданні «Сільські території: стан, потенціал, перспективи розвитку» заслухано доповіді:

- «Взаємозв'язок розвитку сільського господарства і сільських територій» (доповідач – академік НАН України В. М. Геєць, директор ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»);
- «Моніторинг розвитку сільських територій: критерії і спроба територіальної делімітації» (доповідач: доктор габ. Станні Моніка, директор Інституту розвитку села та сільського господарства Польської академії наук);
- «Перспективні моделі соціально-економічного розвитку сільських територій» (доповідач – академік НААН України Ю. О. Лупенко, директор ННЦ «Інститут аграрної економіки»);
- «Пріоритети і перспективи розвитку сільських територій в умовах децентралізації влади в Україні» (доповідач: д.е.н., доцент В. В. Борщевський, завідувач відділу ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»).

На конференції було відзначено, що перед територіальними громадами стоїть завдання ефективно діяти в умовах дефіциту ресурсів, недосконалої інституційної бази і деформованої системи управління, що гальмує відновлення економічної та політичної стабільності на всіх рівнях. Саме локальний рівень має стати точкою опори для досягнення макроекономічної стабільності в країні, покращення якості надання послуг населенню та підняття соціальних стандартів тощо. Цьому має сприяти залучення інструментів регулювання і забезпечення територіального розвитку.

Також науковцями було зауважено, що реформа децентралізації призводить до посилення асиметричності фінансового забезпечення розвитку регіонів, районів, територіальних громад, збільшення контролю за розподілом коштів, що проявилось у введенні галузевих субвенцій місцевим бюджетам для фінансування делегованих повноважень, зростання частки власних коштів при фінансуванні делегованих повноважень.

Результати роботи конференції підсумували директор ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», д.е.н., проф. В. С. Кравців; віце-президент Національної академії наук України, академік НАН України С. І. Пирожков; академік-секретар Відділення економіки НАН України, академік НАН України Е. М. Лібанова.

Доповіді учасників конференції у формі статей будуть опубліковані у журналі «Регіональна економіка», а пропозиції та рекомендації щодо шляхів підвищення ефективності регіональної політики в Україні будуть узагальнені та у формі рекомендацій скеровані до центральних і регіональних органів влади.

У межах конференції також відбулося візне засідання Ради Західного наукового центру НАН України і МОН України на тему «Роль науки і освіти в забезпеченні сталого розвитку держави та її регіонів».

Демченко Володимир Васильович – кандидат фізико-математичних наук, старший науковий співробітник, вчений секретар ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України» (e-mail: demvolod@i.ua). Demchenko Volodymyr Vasylyovych – Ph.D. (Phys.Math.), Sen.Res., Scientific Secretary of the SI «Institute of Regional Research n.a. M.I. Dolishniy of the NAS of Ukraine».

Пелехатий Андрій Олегович – кандидат економічних наук, науковий співробітник відділу регіональної фінансової політики ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України» (e-mail: pelechatiy_a@i.ua). Pelechatiy Andriy Olehovych – Ph.D. (Econ.), Researcher of the Department of regional financial policy of the Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine».

Надійшло 15.06.2017.